

Datum Velp, 23 februari 2024
Code B2450
Kenmerk rzm
Uw kenmerk
Betreft Internetconsultatie aanscherping en uitbreiding milieuprestatie-eis

Geachte lezer,

Adviesbureau Lüning is als houtconstructeur dagelijks betrokken bij het ontwerp van duurzame gebouwen en bruggen. Het maken van duurzame keuzes op het gebied van materiaalgebruik is niet vanzelfsprekend en we zien dat wij samen met onze opdrachtgevers alle zeilen bij moeten zetten om duurzame keuzes en ambities in de praktijk te brengen. Eenduidige wet- & regelgeving is een belangrijke pijler voor het succesvol realiseren en opschalen van duurzaam materiaalgebruik. De MPG, ondanks zijn vele beperkingen, is in de huidige vorm een middel dat wij daarvoor veelvuldig gebruiken.

Wat zijn onze ervaringen met de huidige MPG?

Het goede van de huidige MPG is dat er een uniforme meetmethode is om duurzaamheid, gemeten over een groot aantal aspecten, te waarderen. Ook positief is dat de methode meer en meer een plek heeft gekregen in uitvragen en aanbestedingen. Hiermee wordt het mogelijk om onderscheid te maken in de mate van duurzaamheid van verschillende ontwerpen.

Naast deze positieve invloed van de MPG in de huidige bouwpraktijk zijn er naar onze mening ook nog een aantal verbeteringen mogelijk. Zo is de huidige norm nog onvoldoende onderscheidend. Hiermee bedoelen we dat de huidige verplichte waarde nog niet leidt tot duurzamere oplossingen. Ook zien wij nog niet dat de MPG in voldoende mate bijdraagt aan het behalen van onze nationale verduurzamingsdoelen.

Daarnaast is op dit moment de beschikbare milieudata nog onvoldoende. Zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de milieudata schiet tekort om de MPG echt als ontwerptool te gebruiken en daarmee ontwerpen duurzamer te maken. Dit wordt mede veroorzaakt door het gebrek aan transparantie van de data die is opgeborgen in de NMD.

Tot slot is de betrouwbaarheid van de huidige MPG-berekeningen erg laag. We zien dat materialen uit een opgeleverd gebouw een heel ander milieu-impact hebben dan de milieu-impact berekend met de MPG. Bovendien vindt hierop geen enkele controle plaats.

Dat de milieuprestatie-eis wordt uitgebreid en wordt aangescherpt juichen wij dan ook zeker toe. Wij hopen dat met de voorgestelde wijzigingen een oplossing bieden aan bovengenoemde drie verbeterpunten:

- Scherpere norm zodat de MPG bijdraagt aan het behalen van onze nationale doelen;
- Betere milieudata, zowel kwalitatief als kwantitatief;
- Betrouwbaardere MPG-berekeningen; beschrijving van de milieu-impact van de werkelijk opgeleverde situatie.

Met deze blik hebben wij naar het voorstel gekeken. Hieronder vindt u onze reactie.

Positief vinden wij:

- De aanscherping van de milieuprestatie voor woningen en kantoren. Het is gebleken dat een verscherping van de huidige norm haalbaar is en uitdaagt tot meer gebruik van duurzame materialen en duurzamere bouwmethoden. Naar onze mening zou deze aanscherping (wellicht in combinatie met toekomstige aanscherpingen) moeten leiden tot het behalen van onze nationale doelen op het gebied van het tegengaan van klimaatverandering.
- Het onderscheid voor compactere woningen en kantoren, zoals toegelicht in hoofdstuk 2.3 van het document. Wij onderkennen het gegeven dat compactere gebouwen relatief hoog scoren in de MPG. Graag vragen we aandacht voor de andere kant van deze maatregel, namelijk (onnodig) grote gebouwen die relatief laag scoren. We willen pleiten voor een tweezijdige grenswaarde, waarin compacte bouw in balans is met (te) grote bouw. Ook is het verschil tussen grondgebonden bouw en gestapelde bouw een factor waar apart rekening mee gehouden zou kunnen worden.

Zorgwekkend vinden wij:

- De toevoeging van de zes additionele milieu impactcategorieën. Hier sluiten wij ons aan bij de reactie zoals opgesteld door de Gideons op 20 februari: Internetconsultatie Aanscherping Milieuprestatie Gebouwen (<https://www.gideonstribu.nl/verhalen/internetconsultatie-aanscherping-milieuprestatie-gebouwen>). In het bijzonder maken wij ons zorgen om de ongunstigere scores van biobased materialen, die onterecht worden veroorzaakt door de additionele milieu impact categorieën. Tot deze methodische beperkingen zijn opgelost in de EN-15804:A2, zal het toepassen van de volledige set van 19 categorieën ons werk bemoeilijken.
- Dat de voorgestelde weegfactoren onvoldoende duidelijk en wetenschappelijk zijn onderbouwd. Ook hier sluiten wij ons aan bij bovengenoemde reactie van Gideons.
- Dat er geen open EPD data toegestaan is in de MPG-berekeningen. De NMD database is niet transparant en bevat lang niet alle EPD data die in de grote erkende Europese LCA databanken beschikbaar is. Dit bemoeilijkt het maken van duurzame ontwerpen en het ondersteunen van duurzame innovatie sterk.
- Dat niet alle onderdelen van een bouwwerk meegerekend worden in de MPG berekening. Alle onderdelen worden geproduceerd, getransporteerd, gebouwd en gebruikt. We maken een heel gebouw, dus moeten we ook alle milieulast berekenen. Bijvoorbeeld de PV-panelen die extra worden toegevoegd bovenop de BENG eisen. Door deze zware milieulast niet mee te nemen wordt het incentive ontnomen om integraal te sturen op het optimaliseren van milieubelasting en energiereductie. De scope van de berekening moet tot de gebouw afwerking zijn. Afwerkingen zoals bijvoorbeeld muur- en vloer afwerking en inrichting kunnen niet meegerekend worden omdat deze veelal nog niet vooraf bekend zijn.
- Dat door het niet volgen van één Europese standaard, het uitwisselen van milieudata aanzienlijk lastiger wordt. De milieukostenindicatoren van materialen is dan niet meer gelijkwaardig.
- Dat er geen controlemechanisme is voor het maken van eenduidige berekeningen. In de praktijk zien wij te vaak een te lage kwaliteit van MPG berekeningen, waarin veel gebouwonderdelen ontbreken of verkeerd zijn ingevoerd.
- Dat er geen controlemechanisme is voor de MPG van gerealiseerde gebouwen. Hierdoor kunnen keuzes tijdens de bouw alsnog leiden tot niet duurzame gebouwen, die slechter scoren dan de ontwerp MPG-scores of zelfs door de MPG-norm heen schieten tijdens de realisatie.

Gemiste kans:

- Het ontbreken van de GWP_A norm. In combinatie met een aanscherping van de MPG is een GWP_A norm, zoals bedoeld met de Paris Proof materiaalgebonden-indicator, essentieel voor de bouwsector. Hiermee wordt op een directe en pragmatische manier inhoud gegeven aan het Parijs akkoord en de Greendeal. Wij sluiten hierbij inhoudelijk aan op de combinatie van MPG en GWP_A , zoals beschreven in de position paper 'Een toekomstbestendige milieuprestatie gebouwen' van de Dutch Green Building Council.

Tot slot vinden wij het onduidelijk hoe er omgegaan wordt met de oudere LCA data die volgens de A1 norm is opgesteld. In het algemeen is een van de grote tekortkomingen van de MPG de beschikbaarheid van voldoende data (EPD's) van bouwmaterialen. Het verliezen van bruikbare (A1) data door de overgang naar de nieuwe A2 norm zou een enorme beperking betekenen tijdens de overgangperiode.

Conclusie

Het overstappen naar de hernieuwde milieuprestatie is niet zonder aandachtspunten. Het doorvoeren van de nieuwe A2 norm met 19 milieu impact categorieën is zelfs nadelig en heeft een averechts effect op het verduurzamen van de bouwsector. De kwaliteit van MPG berekeningen staat onder druk door het gebrek aan uniforme data en het gebrek op controle van uniforme berekeningen. Wij doen daarom de volgende aanbevelingen:

- Verscherpen MPG-norm: doorvoeren (en in de toekomst verder aanscherpen)
- Overstappen naar A2-norm: doorvoeren voor 13 milieu impact categorieën
- Aanvullende 6 impact categorieën uit A2-norm: **niet doorvoeren**
- NMD-database transparant maken en toegankelijker (gratis) maken voor nieuwe EPD's
- Gevalideerde EPD data toestaan buiten de NMD-database
- Demarcatie scherp stellen voor gebouwdelen
- Stimuleer tot het verrijken van de milieudata

Wij stellen ons graag beschikbaar voor het voeren van een dialoog op bovengenoemde punten. Het is in ons aller belang om de verduurzaming van de bouw te versnellen. Dit behalen wij door het stellen van ambitie, het toepassen van eenduidige en transparante methoden, samenwerking en reflectie. Laten we op deze wijze ook de wijziging van de omgevingsregeling aanpakken!

Hoogachtend,

ir. GertJan Rozemeijer RC
directeur / senior adviseur